Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	20 oktober 2026
Portefeuille(s)	Asiel en Opvang
Portefeuillehouder(s):	Zita Pels
Behandeld door	Programma Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden, bestuurszaken.MAO@amsterdam.nl
Onderwerp	Bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel Oekraine van raadsleden Hofland (D66), Broersen (Volt) en voormalig raadslid Nadif (Groen links)

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 17 juli 2026 hebben raadsleden Hofland, Broersen en voormalig raadslid Nadif een initiatiefvoorstel ingediend getiteld Oekraïne. Met dit voorstel wordt het college gevraagd om:

1. De totstandkoming van een Oekraïnehuis in Amsterdam mogelijk te maken, door in overleg te treden met het Ministerie van Justitie en Veiligheid over de mogelijkheden van beschikbare rijksmiddelen en, indien deze route passend blijkt, hiervoor namens de gemeente een aanvraag in te dienen en de uitvoering onder te brengen bij een maatschappelijke partner;
2. Het Oekraïnehuis in te zetten als platform voor ontmoeting, kennisuitwisseling en samenwerking tussen de Oekraïense gemeenschap, Amsterdamse maatschappelijke organisaties, kennisinstellingen, ondernemers en vrijwilligersinitiatieven;
3. Te onderzoeken hoe het Oekraïnehuis een verbindende rol kan vervullen bij het ondersteunen van Oekraïense projecten en bestaande Amsterdamse initiatieven beter met elkaar kan verbinden.

Het initiatiefvoorstel is een geactualiseerde versie van het initiatiefvoorstel dat de raadsleden Hofland en Nadif op 26 februari 2025 hebben ingediend. In het initiatief van februari 2025 werd het college gevraagd een Oekraïnehuis op te zetten en Oekraïense projecten te ondersteunen naar aanleiding van hun bezoek aan Lviv.

In de raadsinformatiebrief van 17 juni 2025 heeft het college u geïnformeerd dat zij onder de indruk was van het verslag van het bezoek dat de raadsleden Nadif en Hofland aan Lviv brachten. Daarnaast sprak het college haar waardering uit voor het initiatiefvoorstel dat deze leden naar aanleiding van hun bezoek hebben ingediend. Desondanks heeft het college de raad destijds ontraden in te stemmen met het toenmalige initiatiefvoorstel. Belangrijkste reden hiervoor was dat het college het opzetten van een centrum voor Oekraïense cultuur niet zag als een taak van de gemeente.

Het college waardeert het werk dat de indieners sindsdien hebben verzet en hun betrokkenheid bij de Oekraïense gemeenschap in Amsterdam. In deze brief gaat het college eerst in op de positie van vluchtelingen uit Oekraïne in Nederland en zal daarna puntsgewijs ingaan op de elementen van het initiatiefvoorstel.

Ontwikkeling van positie vluchtelingen uit Oekraïne in Nederland
In Amsterdam verblijven ongeveer 5.100 van de ongeveer 140.000 vluchtelingen uit Oekraïne die in Nederland zijn. Ongeveer 3.000 van hen wonen op een gemeentelijke opvanglocatie, de rest heeft zelf een verblijfsplek in Amsterdam gevonden, bij particulieren of zelfstandig. Hoewel er nog wekelijks nieuwe vluchtelingen aankomen, zijn veel vluchtelingen uit Oekraïne al meerdere jaren in Amsterdam. De verwachting is dat veel van hen ook de komende vijf tot tien jaar nog in Amsterdam zullen verblijven.

De richtlijn Tijdelijke Bescherming is deze zomer opnieuw verlengd met een jaar tot 4 maart 2028. Deze Europese richtlijn biedt Oekraïense ontheemden in de EU tijdelijk recht op verblijf, opvang, medische zorg, onderwijs en werk tot 4 maart 2028. (Aanpassing en verlenging Richtlijn tijdelijke bescherming tot en met 4 maart 2028 voor ontheemden uit Oekraïne | Rijksoverheid.nl).
In de meest recente verzamelbrief Oekraïne van het Rijk d.d. 26 juni 2026 (Vreemdelingenbeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal) worden de uitgangspunten van het nationale langetermijnbeleid voor vluchtelingen uit Oekraïne beschreven. Uitgangspunt van het lange termijnbeleid is *dual inent*. Dit houdt in dat het verblijf van vluchtelingen uit Oekraïne in Nederland in principe tijdelijk is, maar zo lang vluchtelingen hier zijn, worden zij gestimuleerd zelfredzaam te zijn. De verwachting is dat vluchtelingen uit Oekraïne in ieder geval tot 2031 in Nederland blijven en een aparte status houden.

Samen met de verzamelbrief zijn informatiebladen van het Wetenschappelijk Onderzoek en Documentatiecentrum (WODC) gepubliceerd. De informatiebladen gaan in op arbeidsdeelname, integratie, taalvaardigheid en mentale gezondheid van vluchtelingen uit Oekraïne en bevestigingen dat het belangrijk is om meer te investeren in zelfredzaamheid en mentale weerbaarheid. Er wordt onder andere geconcludeerd dat de mentale weerbaarheid van vluchtelingen uit Oekraïne afneemt, de afstand tot de Nederlandse samenleving groot blijft en dat vluchtelingen uit Oekraïne de weg naar voorzieningen nog niet hebben gevonden. Ook wordt vastgesteld dat ondanks een hoge arbeidsparticipatie er sprake is van onbenut arbeidspotentieel en verborgen werkloosheid.

In het vervolg van deze brief wordt puntsgewijs ingegaan op het initiatiefvoorstel Oekraïne.

Ad 1.
Het WODC heeft in opdracht van het Rijk onderzoek gedaan naar vier bestaande Oekraïnehuizen in Nederland. Uit dit onderzoek blijkt dat Oekraïnehuizen een positieve rol kunnen vervullen voor vluchtelingen uit Oekraïne. Ze spelen volgens het WODC een constructieve rol bij het bevorderen van participatie en zelfredzaamheid en ze dragen met hun activiteiten bij aan het behoud van de culturele identiteit en de band met het thuisland (Eindrapport onderzoek Opzet en bijdrage Oekraïense social hubs.

Het Rijk heeft naar aanleiding van het onderzoek van het WODC een visie ontwikkeld op Oekraïnehuizen als onderdeel van het lange termijnbeleid Oekraïne. Het Rijk streeft naar een landelijk netwerk van Oekraïnehuizen met regionale functie. Hieraan is financiering gekoppeld. Hoeveel geld er beschikbaar is voor het ondersteunen van een Oekraïnehuis en aan welke voorwaarden moet worden voldaan is nog niet bekend.

Op basis van het voorgaande staat het college positief tegenover het voorstel om met het Rijk te verkennen of er een passende route is voor de realisatie van een Oekraïnehuis in Amsterdam De voorstellen onder punt 2 en 3 kunnen worden meegenomen in deze verkenning. Als uit de verkenning blijkt dat het college en het Rijk een gedeeld beeld hebben over een de functie en doelstelling van een Oekraïnehuis, kan het college de benodigde vervolgstappen zetten om een Oekraïnehuis mogelijk te maken.Voorwaarde hiervoor is dat Rijk voldoende middelen beschikbaar stelt.

Het college maakt daarom bij dit punt het voorbehoud dat zij nog niet positief kan adviseren over het indienen van een aanvraag voor de realisatie van een Oekraïnehuis en/of het beleggen van de uitvoering hiervan bij een maatschappelijke partner. Dit is de uitkomst van de uit te voeren verkenning.

Het college beschouwt dit punt ter ondersteuning aan de wens van het Rijk om te komen tot een landelijk netwerk van Oekraïnehuizen met regionale functie.

Ad 2.
Het college beschouwt de platformfunctie en de verbindende rol van een mogelijk Oekraïnehuis ondersteunend aan de doelen die het college nastreeft met het van het netwerk nieuwkomers Amsterdam (https://www.netwerknieuwkomersamsterdam.nl/). Als uit het overleg met het ministerie van Justitie en Veiligheid blijkt dat er een passende route voor een Oekraïnehuis in Amsterdam dan kunnen deze elementen worden meegenomen in het concept.

Ad 3.
Het college beschouwt de vraag hoe een Oekraïnehuis een verbindende rol kan vervullen bij het ondersteunen van Oekraïense projecten en het verbinden van bestaande Amsterdamse initiatieven, als ondersteuning aan de doelen die het college nastreeft met de steun aan het netwerk nieuwkomers Amsterdam. Als uit het overleg met het ministerie van Justitie en Veiligheid blijkt dat er een passende route is voor een Oekraïnehuis in Amsterdam dan kunnen deze elementen worden meegenomen in het concept.

Samenvattend staat het college positief tegenover het voorstel om samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid te verkennen of het college en het Rijk een gedeeld beeld hebben over functie en doelstelling van een Oekraïnehuis en overeenstemming bereiken over de financiering. De voorstellen onder punt 2 en 3 kunnen worden meegenomen in dit onderzoek.

Het college staat positief tegenover het initiatiefvoorstel en adviseert de raad om met het initiatiefvoorstel in te stemmen onder voorbehoud dat zij nog niet positief kan adviseren over het indienen van een aanvraag voor de realisatie van een Oekraïnehuis of het beleggen van de uitvoering hiervan bij een maatschappelijke partner. Voorwaarde hiervoor is dat het Rijk voldoende middelen beschikbaar stelt. Dit is de uitkomst van de uit te voeren verkenning. De verwachte doorlooptijd van een dergelijke verkenning is, na een het besluit van de raad, ongeveer drie maanden.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Zita Pels
Wethouder Asiel en opvang